

Provinciebus
Westerbrink 1
Assen

Postbus 122
9400 AC Assen

Telefoon
(0592) 36 55 55
Telefax
(0592) 36 57 77

Aan:
de leden van de statencommissies
Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit en
Milieu, Water en Groen

(i.a.a. overige statenleden)

Assen, 1 mei 2003
Behandeld door I.M. Rozema (0592) 365795
Onderwerp: Eerste behandeling voorontwerp POP II

Geachte leden,

Bijgaand treft u aan een aantal stukken behorende bij het agendapunt Voorontwerp POP II voor de gezamenlijke vergadering van uw commissies op 12 mei 2003. Het gaat om een discussienotitie voor de PCO-vergadering van 25 april jl. alsmede de verslagen van twee PCO-vergaderingen (van 14 maart en 25 april).

U krijgt van de voorzitter van de commissie RIM en mij zo spoedig mogelijk nog nader bericht over de wijze van behandeling van dit agendapunt. Aangezien een definitief oordeel van uw commissies over dit voorontwerp pas in de vergadering van 25 augustus a.s. hoeft te worden gevormd, hoeft in de vergadering van 12 mei besluitvorming nog niet plaats te vinden en kan worden gekozen voor een meer verkennende wijze van vergaderen. Een concreet voorstel terzake zal in overleg met de voorzitter nog deze week worden opgesteld.

Met vriendelijke groeten,



Inge M. Rozema,
staten Griffier



Aan:

**-de leden van de statencommissies
Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit en
Milieu, Water en Groen**

(i.a.a. de overige statenleden)

Assen, 1 mei 2003

Behandeld door de heer H. van Laar (0592) 365802

**Onderwerp: behandeling voorontwerp POP II en voorstellen
wijziging regelgeving fysieke leefomgeving in de PCO**

Geachte leden,

**Met het oog op de behandeling van de in de aanhef genoemde stukken in uw ge-
combineerde commissievergadering van 12 mei doe ik u hierbij toekomen:**

- 1. het verslag van de PCO van 14 maart (opiniërende behandeling)**
- 2. de discussienotitie voor de PCO behandeling op 25 april**
- 3. het concept verslag van de PCO van 25 april.**

**De behandeling van het nog op te stellen concept advies aan gedeputeerde staten
zal op 15 augustus in de commissie aan de orde komen.**

Hoogachtend,

H. van Laar, secretaris

PROVINCIALE COMMISSIE VOOR HET OMGEVINGSBELEID

Conceptverslag van de op 25 april 2003 in het provinciehuis te Assen gehouden vergadering.

Aanwezig:

mevrouw A. Haarsma, gedeputeerde, voorzitter
mevrouw A. Edelenbosch, gedeputeerde
S.B. Swierstra, gedeputeerde
F. Maas, Rijkswaterstaat Noord-Nederland
A.L. Bosch, LNV Directie Noord
R. Tepe, Ministerie VROM, directie regionaal beleid
J. Blok, regio Noord, Ministerie van Economische Zaken
M. Leistra, Drentse gemeenten
R.W. ter Avest, Drentse gemeenten
R. Visser, NLTO
J. Bosma, Kamer van Koophandel en Fabrieken
R. Hoekstra, Milieufederatie Drenthe
H. Dommerholt, part. terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties
K.J. Hoogsteen, Waterleidingmaatschappij Drenthe
H. van Laar, secretaris, provinciale Productgroep Ruimte en Water
R. Snel, productgroep Ruimte en Water, verslag

Verder aanwezig

A.J. Hamming, B. Hanskamp, W. Huizing, H. van der Meer, J. Venema, leden projectteam POP II;
J. Kreling, productgroep Ruimte en Water

Met kennisgeving afwezig

Gedeputeerde Joh. Dijks; mevrouw M. Bunucich, Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme.
S. Engelsman, ANWB; A. de Vries, Rijksdienst Monumentenzorg; T.P. van den Berg, Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek), R. Mudde, Directie Noord-Oost Nederland van het Ministerie van Defensie

1. Opening en mededelingen

De VOORZITTER heet een ieder welkom. Gezien het feit dat zij voor het eerst als voorzitter van de PCO optreedt, stellen de aanwezigen zich in een korte ronde voor.

2. Verslag van 14 maart 2003

De heer MAAS verduidelijkt de opmerking op pagina 3 over stroomgebieden: RWS onderscheidt stroomwegen van nationaal belang en overige stroomwegen; de N34 valt in de laatstgenoemde categorie en is dus van minder belang.

Voor het overige wordt het verslag conform vastgesteld.

3. Ingekomen stukken

De ingekomen stukken, te weten de notities:

-Actualisering Regiovisie Groningen-Assen
-Koers voor het Stedelijk netwerk Zuid-Drenthe
worden voor kennisgeving aangenomen.

4. Voorontwerp POP II en voorstellen tot aanpassing regelgeving fysieke leefomgeving

Besloten wordt de behandeling te doen plaatsvinden aan de hand van de in de brief van 8 april aangegeven hoofdlijnen.

Algemeen

De heer TEPE acht de op bladzijde 211 van het voorontwerp geschetste hoofdstructuur de kern van het POP-II. Hiervan dient niet te worden afgeweken. In de samenvatting worden alleen een aantal onderwerpen genoemd en hij vraagt zich af of hiermee de harde kern voldoende gedefinieerd is. Hij

mist bijvoorbeeld de economische kernzones en het bundelingsbeleid wonen, werken en voorzieningen.

Voor de gemaakte keuzes is de afweging in de stukken niet altijd navolgbaar.

Als voorbeeld noemt hij het nieuwe station bij Assen Noord, waarbij de ligging tegenover een bedrijventerrein niet aantrekkelijk is en wanneer bij Tynaarlo een nieuw station zou komen moet gerekend worden op een forse groei van woningbouw. Over deze afwegingen zou hij meer vermeld willen zien in het POP.

Verder vraagt hij zich af wat de functie is van prioritaire gebieden voor ontwikkelingsgerichte benadering van het landschap.

De heer MAAS merkt op dat zowel in het POP als in de Regiovisie wordt gesproken over grote aantallen woningen in de komende tijd. Hij vraagt zich, ook in relatie tot de eventueel nieuw te bouwen stations, af waar dergelijke grote stedenbouwkundige uitbreidingen geplaatst zouden moeten worden.

De heer HOEKSTRA pleit ook voor het handhaven van de hoofdstructuur van het POP. De keuzes hiervoor zijn breed ondersteund in de PCO. Het POP-I dient doorvertaald te worden in POP-II, zonder fundamentele koerswijzigingen.

Water

De heer HOOGSTEEN vindt bij de watersystemenbenadering weinig terug over grondwater.

Vasthouden en bergen dient zoveel mogelijk daar te gebeuren, met name in het freatisch en diepe grondwater. Hij zou hier dit graag opgenomen zien in de tekst.

De heer VISSER wijst op de zorgen die bij de agrarische sector leven over de min of meer als dogma toegepaste systematiek van water vasthouden, bergen en eventueel afvoeren. Wat gaat dat betekenen voor de grondgebruiksmogelijkheden en productiemogelijkheden van agrariërs vooral in de beekdalen? Aanpassing van de waterhuishouding mag er niet toe leiden dat ondernemers gedwongen worden ander grondgebruik toe te passen.

Onduidelijk zijn de ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande bedrijven met name in de beekdalen.

De heer MAAS vraagt of er nog een watertoets op het POP komt.

Wanneer de heer SWIERSTRA antwoordt dat het POP zelf als het ware een watertoets is, antwoordt de heer MAAS dat dit procedureel niet juist is. De watertoets zou door een ander orgaan moeten plaatsvinden dan door die welke het plan opstelt.

De heer HOEKSTRA is ook van mening dat de waterketenbenadering en de relatie naar diep grondwater dienen te worden geaccentueerd.

Voor wat betreft de benadering van stroomgebiedvisies is hij van mening dat er niet voldoende consequent gekozen wordt. Wanneer gekozen wordt voor een grotere vasthoudende functie van de beekdalen, moet dit in de genoemde trits consequenties hebben. Hierbij gaat het niet zozeer om het uit landbouwkundig gebruik nemen, maar meer om het soort landbouwkundig gebruik, waarbij de vraag gesteld moet worden of dit nog wel past bij het waterbergend vermogen van de beekdalen. Hij pleit voor een consequenter voorrang geven aan de waterfunctie op het Drents Plateau om onderstromen van poldergebieden in Groningen te voorkomen.

Integrale zonering landelijk gebied

De heer VISSER spreekt zijn zorg uit over het feit dat naast de toekenning van zones aan gebieden, waarbij kenmerken en waarden van het Drentse landschap de basis gevormd hebben, nu in de tekst ook wordt aangegeven dat bij het toestaan van ontwikkeling ook rekening moet worden gehouden met de gegevens van bijlage C met 4 (of 5) bijbehorende kaarten. Zijns inziens leidt dit in de praktijk tot een ophoping van argumenten om bepaalde agrarische ontwikkelingen tegen te houden. De positionering van bijlage C zou zijns inziens een andere plek moeten krijgen.

Hij vraagt aandacht voor de positie van agrarische bedrijven in zones 3 en 4. Hier ontbreken een helder ontwikkelingsperspectief en flankerend beleid.

Op het punt van de hydrologische aandachtsgebieden moet zijns inziens ook aandacht zijn voor de gevolgen van ingrepen in een natuurgebied voor een naastgelegen landbouwgebied en niet alleen

voor de gevolgen van de landbouw voor een aanliggend natuurgebied. De afweging dient steeds naar twee zijden plaats te vinden.

Op het punt van de agrarische bouwblokken moet zijns inziens de mogelijkheid van 1,5 ha in zone 1 behalve voor de intensieve veehouderij ook gelden voor andere agrarische bedrijven.

De heer TEPE acht het feit dat er voor de agrarische bouwpercelen maxima aangegeven worden, maar dat, bij gebleken noodzaak, er sprake kan zijn van grotere oppervlakten, niet bijzonder sturend. Er wordt hier teveel ruimte geboden. De noodzaak en afwegingen voor de keuze voor een grotere oppervlakte dienen duidelijk aangegeven te worden.

De heer HOEKSTRA wijst erop dat de economie van het platteland een aandachtspunt moet zijn in het POP. Met de sector dient nader te worden gesproken, o.a. over de vraag of de landbouw op deze wijze voort kan met de bouwblokken? Hij is van mening dat de aanbevelingen van de klankbordgroep niet één op één in POP-II zijn doorvertaald. Er dient ook meer oog te zijn voor de te behalen winst voor het milieu.

Op de vraag van de heer SWIERSTRA hoever deze winst zich zou moeten uitstrekken, antwoordt de heer HOEKSTRA dat de provincie hier meer moet sturen; mogelijkheid zou zijn dat gemeenten een visie zouden ontwikkelen over hoe bij groei van het ene bedrijf er op een andere plek gesaneerd kan worden.

De heer DOMMERHOLT merkt op dat hoewel de zoneringen 4, 5 en 6 alle onder de EHS vallen, er bij zone 6 meer ruimte geacht wordt voor ontwikkelingen voor recreatief medegebruik en ontwikkeling van recreatiebedrijven dan bij zone 5. De noodzaak voor verruiming van medegebruik wordt wel ingezien, maar hij adviseert terughoudend te zijn bij verdere ontwikkeling van recreatiebedrijven. Oplossingen moeten zoveel mogelijk buiten de EHS worden gezocht. Indien dit niet mogelijk is, dient de maatschappelijke noodzaak zorgvuldig afgewogen te worden. Hij vraagt zich af of hier voldoende beslisstructuur is hoe tot een afweging gekomen wordt. Is het compensatiebeginsel hier voldoende van toepassing en uitgewerkt?

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat ook hier geldt, dat waar op de ene plek ruimte gegeven wordt, dit elders dient te worden gecompenseerd. De resultaten van de pilot waaraan op dit moment door de gemeente Westerveld wordt gewerkt, zullen worden afgewacht. De conclusies hieruit zullen mede maatgevend zijn voor hoe hiermee in de rest van Drenthe wordt omgegaan.

De heer BOSCH sluit zich aan bij hetgeen de heer Hoekstra over sturing op het punt van de bouwblokken heeft gezegd. In het Drentsche Aa-gebied heeft een dergelijk probleem gespeeld en de afweging was daar dat afwijking van de norm moet leiden tot meerwaarde voor de kwaliteit van het landschap en de economie van het desbetreffende gebied.

Verkeer en vervoer

De heer MAAS mist in de tekst een visie over hoe zal worden omgegaan met het feit dat er mogelijk in de toekomst minder geld beschikbaar zal zijn voor diverse wensen dan nu wordt verwacht.

De heer SWIERSTRA merkt op dat dit dan niet alleen voor verkeer- en vervoerplannen zou gelden.

De heer HOEKSTRA merkt op dat er ruimtelijk zowel voor de Zuiderzeelijn als voor de Hanzelijn+ gereserveerd wordt. Wanneer uiteindelijk een keuze voor beide zal worden gemaakt vraagt hij zich af wanneer in het POP ruimtelijk gereserveerd zal worden voor de N33. Hoort dit dan ook qua systematiek niet op de ontwikkelingskaart thuis, zolang er nog geen definitieve keuze is gemaakt?

De heer MAAS geeft aan dat de keuze ofwel voor het ene ofwel het andere project zal zijn.

De heer TEPE wijst erop dat ten aanzien van de raming van de woningbehoefte wel degelijk gerekend is met de komst van deze projecten.

De heer BOSMA is van mening dat de schaal van de steden in Drenthe zich niet leent voor een forse uitbreiding van het binnenstedelijk openbaar vervoer. De suggestie om infrastructuur te beprizen is zijns inziens niet reëel in Drenthe gezien de schaal van de Drentse steden. Om deze reden lijkt het hem ook voorbarig distributieplannen voor de stadscentra en bedrijventerreinen te hanteren.

Kernontwikkeling en wonen

De heer BOSCH merkt op dat waar er sprake is van ontwikkelingsgerichte benadering en voorbeeldgebieden, op de ontwikkelingskaarten juist het gebied bij Midden-Drenthe dat zou moeten dienen als een soort pilot, buiten de zonering van de ontwikkelingsgedachte valt. Kan dit aangepast worden?

Over de zoneringskaart in het algemeen merkt hij op dat er verschil zou moeten worden gemaakt tussen behoud-door-ontwikkelingsgebieden en gebieden die in aanmerking komen voor landschapsverbetering.

Dit is een wezenlijk verschillende benadering.

De heer TEPE is van mening dat het systeem van de kernenhiërarchie qua systematiek goed aansluit bij het rijksbeleid. Wel zou de eigen behoefte voor woningbouw in kleine kernen duidelijker gedefinieerd dienen te worden.

Zijns inziens is de aangegeven totale behoefte aan de hoge kant. Tijdens het bestuurlijk overleg zal hierover nader gesproken worden.

Hij vraagt zich wel af hoe de kernenhiërarchie in de uitvoeringsfase gehandhaafd zal worden, gezien het feit dat de bouw in hoofdkernen soms wat trager verloopt, zodat na verloop van tijd de het risico bestaat dat de kleine kernen wel tot hun taak zijn gekomen en de hoofdkernen niet, waardoor de kernenhiërarchie aangetast zou kunnen worden. In het POP zouden hiervoor wat meer garanties aangegeven moeten worden.

De heer TER AVEST is van mening dat gemeenten juist enige flexibiliteit moeten hebben om te schuiven van hoofdkernen naar kleine kernen. De gemeenten zullen zich hier ieder afzonderlijk nog over uitspreken.,

De heer HOEKSTRA vraagt of het scherper definiëren van de eigen behoefte en het daarvoor hanteren van een gemeenschappelijke maat voor gemeenten interessant kan zijn.

Werken

De heer BLOK wijst erop dat de rijkspartners de prognoses voor wat betreft de bedrijventerreinen toetsen aan de Rijkslocatiemonitor van het Centraal Planbureau. Het CPB is op dit moment bezig met nieuwe overzichten per provincie. Met het IPO zal hierover dit voorjaar overleg plaatsvinden. De nieuwe cijfers van het CPB verschijnen in de zomer. Bij de definitieve vaststelling van het POP dient rekening gehouden te worden met de meest recente cijfers.

De verruiming van de positie van het VAM-terrein wordt in relatie geplaatst met Hoogeveen en Meppel. Hierbij zou ook Emmen meegenomen moeten worden, omdat het hier gaat om een aanbod van zeer grootschalige bedrijvigheid. Er zou duidelijker gedefinieerd moeten worden wat dit terrein gaat betekenen in relatie met het huidige aanbod van Emmen, Hoogeveen en Meppel..

De heer BOSMA merkt op dat er een koppeling is tussen de Notitie Bedrijventerreinen en het POP. De notitie wordt jaarlijks bijgesteld en is een goed instrument om in te spelen op de actuele vraag. Hij is blij met de verruiming in POP-II voor mogelijkheden van kleinere bedrijventerreinen bij hoofdkernen.

De heer TEPE wil de voorgestelde verruiming bij Wijster nog nader bekijken in relatie met andere bedrijventerreinen in de regio en de ligging ten opzichte van infrastructuur. In het bestuurlijk overleg zal hierover nader gesproken worden.

De heer TER AVEST verwijst in dit opzicht naar de reactie van de heer Wamelink in de PCO-vergadering van november 2001 waarin de Nota Bedrijventerreinen werd behandeld, die daar namens

VROM een ander geluid liet horen omtrent Wijster. Hij verwijst ook naar de reacties hierover van de gemeenten Emmen, Hoogeveen, Meppel en Assen.

Ruimte voor ruimte

De heer VISSER is van mening dat deze ruimte-voor-ruimte regeling niet ver genoeg gaat. Aan de mogelijkheden van verplaatsing van agrarische bedrijven en de verrommeling op het platteland moet beter handen en voeten worden gegeven.

Recreatie en toerisme

De heer BOSMA merkt op dat, hoewel de provincie de behoefte aan uitbreiding van recreatiebedrijven onderkent, dit niet overal is doorvertaald in het POP. Zo staat bij zone 4 niets over uitbreiding van recreatiebedrijven en ook in zone 5 kan daar incidenteel behoefte aan zijn. Er zijn meer bedrijven die in de knel zullen komen dan hier kennelijk wordt verondersteld. Hoe gaat de provincie hier mee om?

De VOORZITTER wijst ook in dit verband op de uitkomsten van de pilot in Westerveld.

De heer HOEKSTRA waarschuwt ervoor niet alles op te hangen aan de pilot Westerveld. Wat voor Westerveld geldt, hoeft niet maatgevend te zijn voor de rest van Drenthe. Hij wijst verruiming van de mogelijkheden voor uitbreiding van recreatiebedrijven in zones 4 en 5 af.

De knelpunten in de EHS zouden op provinciaal niveau nog eens onder de loep genomen moeten worden. Hij wijst op de gezamenlijk opgestelde aanbevelingen van de coalitie Nederland Natuurlijk over recreatiebedrijven in de EHS, die hierbij als leidraad zou kunnen dienen.

Mevrouw EDELENBOSCH wijst erop dat de bedoeling van de pilot is een methodiek te ontwerpen waardoor ruimte verkregen kan worden voor bedrijven die toekomstperspectief hebben. Wanneer alleen gekeken wordt naar bedrijven die in "groene" gebieden zitten zou dat voor veel bedrijven een stand-still betekenen.

Land- en tuinbouw

De heer VISSER wil nog kritisch kijken of alle elementen en knelpunten die in de Drentse Landbouwagonde zijn beschreven goed zijn doorvertaald in het POP. Hij vraagt meer aandacht voor de situatie van agrarische bedrijven die nu op een locatie zonder toekomstperspectief zitten (in de invloedssfeer van de Ammoniakwet of de Habitatrichtlijn).

Ook dient nog beter gekeken te worden naar de mogelijkheden van intensieve veehouderij als perspectief voor bedrijven die nu werkzaam zijn in bijvoorbeeld de veenkoloniale akkerbouw.

De heer BOSCH vraagt nog eens nader te kijken naar het punt van de concentratiegedachte van glastuinbouw. In het POP worden verruiming in het veenkoloniale gebied genoemd en zijns inziens is dit in strijd met het beleid van het ministerie om verspreiding van glas te voorkomen.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat er geclusterd wordt in het veenkoloniale gebied. Er wordt dus niet naar nieuwe locaties gezocht.

De heer VAN DER MEER merkt op dat de glastuinbouwconcentraties bij Klazienaveen en Erica blijven. De RvS heeft uitgesproken dat de door de provincie gehanteerde norm van 5000 m² niet toegestaan is, omdat dit niet kleinschalig meer is. Daarom is in de Veenkoloniën daar waar het bestemmingsplantechnisch mogelijk is, enige ruimte geboden.

Mevrouw EDELENBOSCH geeft aan dat hier nog verder naar gekeken zal worden.

De heer VISSER merkt op dat bij afmetingen tot 5000 m² geen sprake van een zelfstandig glastuinbouwbedrijf. Het ontwikkelen van volwaardige glastuinbouwbedrijven buiten de concentratiegebieden is ook volgens NLTO niet wenselijk, maar voor het fenomeen "ondersteunend glas" bij een bestaand grondgebonden agrarische bedrijf zouden mogelijkheden moeten zijn.

Duurzame energie

De heer VISSER vraagt of de ambities die het POP noemt qua CO-2 doelstellingen etc. gehaald kunnen worden wanneer vastgehouden wordt aan de hoeveelheid windenergie die de provincie nu voor ogen heeft.

Beton- en metselzand

De heer HOEKSTRA heeft moeite met de passage over Gasselte en pleit voor een nader onderzoek. Zijns inziens dient niet alleen gekeken te worden naar de winlocatie en de soort zand, maar ook naar andere factoren. De keuze om door te gaan bij Gasselte wordt door de Milieufederatie niet gesteund.

Grondwaterbeheer

De heer HOOGSTEEN is blij met de provinciale keuze voor grondwater als drinkwatervoorziening. De WMD ondersteunt het dereguleringsbeleid en zal trachten tot goede regelingen te komen met alle betrokken vertegenwoordigers. In die gevallen waar dat niet zou lukken, doet hij een beroep op de provincie als bemiddelaar.

De WMD heeft in het verleden afgezien van 7 potentiële wingebieden wanneer 3 strategische grondwaterwingebieden zouden worden opgenomen in het POP. Hij zou hierover in het POP meer vermeld willen zien, omdat dit toch van groot provinciaal belang wordt geacht.

De heer MAAS mist in het POP de overweging om, zoals in de 4^e nota Waterhuishouding is verwoord, de operationele taken van het freatisch gedeelte van het grondwaterbeheer te delegeren naar de waterschappen. Dit kan in Drenthe veel voordelen bieden.

De heer SWIERSTRA merkt op dat de discussie hierover nog niet afgerond is.

De heer DOMMERHOLT vraagt hoe de planontwikkeling van winningen in de randzone, zoals Ter Wisscha en De Punt, doorwerkt in het POP. Deze planontwikkeling is nog niet afgerond.

Op de ontwikkelingskaart heeft het gehele Drentsche-Aa gebied een aanduiding gekregen voor waterwinning en natuur. Dit lijkt hem teveel van het goede.

De link tussen grondwaterwinning en natuur wordt soms te gemakkelijk gelegd maar is niet altijd wenselijk. Hier dient nog kritisch naar gekeken te worden.

Landschap

De heer BOSCH verwijst in dit verband ook naar zijn opmerkingen over kernontwikkeling en wonen. Hij vraagt zich af wat de impact is op het landschap van het telescopenproject. Is dit het soort projecten dat in een ontwikkelingsgebied ontwikkeld wordt?

De heer HANSKAMP antwoordt dat de impact op het landschap meevalt. Het gaat om kleine objecten. Er is goed gezocht naar een gebied waar weinig te kort wordt gedaan aan andere belangen.

De VOORZITTER vult aan dat voor de locatiekeuze van dit soort onderwerpen een apart besluitvormingstraject plaatsvindt.

De heer DOMMERHOLT is van mening dat landschap voor Drenthe het belangrijkste toetsingskader moet zijn. Dat komt in het advies niet tot uitdrukking. Hiermee zou door de verschillende sectoren meer integraal omgegaan moeten worden.

De heer HAMMING wijst erop dat in POP II landschap als een van de zes grondslagen is benoemd. Landschap is provinciebreed aan de orde. Daarom is op de ontwikkelingskaart een aantal gebieden aangegeven waarin getracht wordt de ontwikkelingsgerichte landschapsstrategie handen en voeten te geven. Soms in landschappen waar duidelijk kwaliteiten zijn, soms waar nieuwe kwaliteiten te ontwikkelen zijn. Dit moet niet worden gezien als een limitatie van gebieden.

De heer BOSMA is van mening dat de accenten bij het landelijk gebied hoofdzakelijk gelegd worden op het wonen, de landbouw en toerisme en recreatie. De economische betekenis van het platteland blijft wat onderbelicht. De Kamer van Koophandel zal hierover een aantal suggesties doen, waarbij de

landschappelijke inpasbaarheid wel voorop zal staan. Hij noemt de vrijkomende agrarische bebouwing waar een en ander nog aangescherpt kan worden.

Hij wijst met betrekking tot de voorwaarde dat, bij afbreken van bijgebouwen slechts voor 100m² mag worden teruggebouwd, op het feit dat kwaliteit daarbij belangrijker zou moeten zijn dan kwantiteit. Hij is van mening dat de functies die aan landgoederen worden toegekend nogal traditioneel zijn. Hier zijn meer mogelijkheden voor.

De in POP-I voorkomende vermeldingen van ruimtelijke experimenten in de Veenkoloniën zijn er in POP-II uitgehaald. Ook dit lijkt wat behoudend, terwijl het gebied juist vraagt om een impuls.

Natuur en bos

De heer BOSCH wijst erop dat het uitzonderen van de "ruime jas"-gebieden in het afwegingskader voor de EHS niet past binnen het rijksbeleid.

Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe dat nog eens gekeken zal worden naar de formulering hierover.

De heer HAMMING wijst erop dat in het POP de EHS geformuleerd wordt inclusief de beheersgebieden. De "ruime jas"-gebieden zijn echter wat moeilijk in kaart te brengen. Het gaat dus niet zozeer om een definitiekwestie van de EHS.

De heer HOEKSTRA merkt op dat het niet zo mag zijn dat zodra er een beheersovereenkomst afgesloten wordt er een beschermingsregime gaat gelden. De beschermingsformules van de EHS dienen in een "ruime jas"-gebied voor het hele gebied van toepassing te zijn.

De heer LEISTRA wijst erop dat er niet voor niets over "ruime jas" gesproken wordt en wanneer daarover andere afspraken moeten worden gemaakt, dient dit een bepaald traject te volgen.

De heer BOSCH is van mening dat de bestaande afspraak is dat de "ruime jas" onder de EHS valt, zo niet, dan moeten daar andere afspraken over gemaakt worden.

De heer HANSKAMP wijst in dit verband op hetgeen hierover in het Structuurschema De Groene Ruimte is aangegeven. De discussie hierover zal op een ander moment verder gevoerd worden.

De heer HOEKSTRA meldt dat over de Habitatrichtlijn tussen VNO-NCW en de natuur/milieu-organisaties landelijke afspraken gemaakt zijn en er een aantal aanbevelingen gedaan is. Hij zal deze aan de PCO-leden doen toekomen.

De heer VISSER raadt aan in dit verband ook de Natuurbeschermingswet te noemen.

De heer HANSKAMP antwoordt dat de procedure hiervoor nog loopt.

Regelgeving

De heer TEPE noemt een aantal zaken aan waarover de VROM-inspectie contact zal opnemen voor een nadere bespreking.

- In de vorige vergadering werd door de inspectie gepleit voor een uitgebreidere paragraaf over handhaving met de suggestie van een soort handleiding voor de gemeenten. Het antwoord dat hierop in het verslag gegeven is, is niet toereikend en de inspectie wil hierover graag nog eens van gedachten wisselen.
- De doorwerking van de ammoniakwetgeving, de externe veiligheid en het Vuurwerkbesluit behoeft enige actualisering.

De heer TER AVEST antwoordt dat de VDG hiervoor samen met het ministerie richtlijnen opstelt. Over de handhaving dient, eventueel via het IPO, met de provincie afgestemd te worden.

De heer BLOK mist in de notitie een opmerking over proefboringen en ondergrondse opslag en de manier waarop de provincie een weg zoekt tussen haar eigen wensen hierin en die van het rijk.

De heer HUIZING antwoordt dat hieraan gewerkt wordt.

De heer LEISTRA doet een beroep op de inspectie om na te denken over vermindering van regelgeving.

De heer HOEKSTRA betreurt dat op het gebied van preventieve regelgeving milieubescherming een aantal elementen uit het POP verwijderd is, met name op het gebied van grondwaterbescherming en –winning.

Aanpassing regelgeving fysieke leefomgeving

De heer TEPE merkt op dat VROM zich niet op voorhand neerlegt bij de opvattingen van de provincie over Buitenvaart II en het crossterrein Zuidwolde. Hierover zal in een ander kader nog worden gesproken.

De heer HANSKAMP merkt op dat er verschil bestaat tussen beide kwesties. Hij vraagt zich af wat de discussieruimte nog is rond het crossterrein.

De heer BOSCH vraagt naar het effect van het nieuwe collegeprogramma op het POP.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat de het huidige POP en het voorontwerp POP-II uitgangspunt zullen blijven. Het vastgestelde POP-II zal t.z.t. het nieuwe kader zijn.

De VOORZITTER deelt mee dat een conceptadvies aan GS schriftelijk aan de PCO zal worden voorgelegd en in de volgende vergadering zal worden besproken.

Besloten wordt te volstaan met een finale bespreking van het concept advies op 15 augustus.

5. Rondvraag

De heer HOEKSTRA deelt mee dat het advies Agenda Landelijk Gebied inmiddels is aangeboden aan SNN.. Het lijkt hem zinvol dat ook de PCO-leden hierover beschikken.

De Milieufederatie heeft aan Provinciale Staten de 9-puntennotitie aangeboden. Ter vergadering deelt de heer Hoekstra deze ook rond aan de PCO-leden.

6. Sluiting

De VOORZITTER dankt vervolgens de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

PROVINCIALE COMMISSIE VOOR HET OMGEVINGSBELEID

Conceptverslag van de op 14 maart 2003 in het provinciehuis te Assen gehouden vergadering.

Aanwezig:

mevrouw G. de Vries-Leggedoor, gedeputeerde, voorzitter
mevrouw A. Edelenbosch, gedeputeerde
F. Maas, Rijkswaterstaat Noord-Nederland
A.L. Bosch, LNV Directie Noord
R. Tepe, VROM-Inspectie Noord
O. Doistra, VROM-Inspectie Noord
R. Bonnier, regio Noord, Ministerie van Economische Zaken
M. Leistra, Drentse gemeenten
J.J. Brintjes, Drentse gemeenten
B. Buining, W. Wolhuis, waterschappen
G.C. van 't Klooster, NLTO
J. Bosma, Kamer van Koophandel en Fabrieken
R. Hoekstra, Milieufederatie Drenthe
H. Dommerholt, part. terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties
R.H.N. Bos, Waterleidingmaatschappij Drenthe
A. Noorman, dir. Noord Ministerie van Defensie
S. Engelsman, ANWB
A. de Vries, Rijksdienst Monumentenzorg (mede namens de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek)
H. van Laar, secretaris, provinciale Productgroep Ruimte en Water
R. Snel, productgroep Ruimte en Water, verslag

Verder aanwezig

H. v.d. Meer, W. Huizing, E. Bregman, B. Hanskamp, M. Siemonsma, leden projectgroep POP;
A. Gaasbeek, statenlid; mevrouw A. Marinus, Eelde; G. Wieringa, Zuidlaren

Met kennisgeving afwezig

Gedeputeerden Swierstra en Dijks; mevrouw M. Bunucich, Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme.

1. Opening en mededelingen

De VOORZITTER heet een ieder welkom en geeft berichten van verhindering door.

2. Verslagen

- Het verslag PCO van 15 november 2002 wordt conform vastgesteld.
- De verslagen CLG van 24 oktober en 12 december 2002 worden voor kennisgeving aangenomen.

3. Ingekomen stukken

De heer BUINING vraagt ten aanzien van het punt van de Drentse Landbouwagonde of deze voldoende geactualiseerd is – gezien de discussie over de aardappelzetmeelteelt. De minister van LNV wil zich sterk maken voor slechts 25% ontkoppeling tussen inkomenssteun en productieomvang en voor het vasthouden van minimumprijzen, wat gevolgen kan hebben voor het veenkoloniale gebied. Graag provinciale aandacht en eventuele steun voor dit punt.

De heer DOMMERHOLT betreurt het dat in deze nota de maatschappelijke aspecten te weinig ter sprake komen, zoals hoe de landbouw zelf aankijkt tegen meer investeren in recreatie. Ook is het de vraag of het maatschappelijk gewenst is om de intensieve veehouderij te stimuleren; in discussies met de NLTO komt steeds naar voren dat de landbouw vooral grondgebonden zou moeten zijn.

De heer VAN 't KLOOSTER. wijst op de "spagaat" waarin de landbouw zich bevindt door enerzijds het Europees beleid dat lagere marktprijzen dicteert, en anderzijds de nationaal moeilijke

economische omstandigheden die nopen tot een lagere kostprijs en de eisen vanuit productieomgeving t.a.v. milieu, ruimte, voedsel en veiligheid die hogere kosten met zich meebrengen. Gevolg is onvermijdelijk voortgaande schaalvergroting, samenwerking tussen bedrijven onderling en verbreding, waar de markt en de omgeving daartoe mogelijkheden bieden. De markt bepaalt de mogelijkheden, de overheid kan dit faciliteren, niet opleggen.

Voor bedrijven met een "grondgebonden" intensieve veehouderij (met een kringloop tussen mest en voer binnen de eigen bedrijfsproductieomvang) zijn er zijns inziens in Drenthe, vooral op de langere termijn, vanuit economisch en milieukundig oogpunt zeker ontwikkelingsmogelijkheden. Dit heeft nauwelijks een directe relatie met de intensieve veehouderijsector elders in het land.

De heer HOEKSTRA zou dit onderwerp liever agenderen voor een volgende vergadering, omdat de Landbouwagonderwerpen hier alleen ter informatie is opgevoerd.

Mevrouw EDELENBOSCH wijst erop dat de nota in intensief overleg tussen de NLTO en de provincie is opgesteld, met het doel een integrale nota te maken die gerelateerd is aan de landbouw als een economische factor en als bouwsteen voor het POP. De nota dient als zodanig dan ook niet apart te worden besproken, maar slechts als onderdeel van de bespreking over het POP.

Bij het afronden van de nota is uitgegaan van de meest actuele situatie van dat moment. Voor verder overleg met de minister en eventuele actie zal in Noord-Nederland gezamenlijk opgetrokken worden.

Voor het overige worden de ingekomen stukken voor kennisgeving aangenomen.

4. Voorontwerp POP II

De heer Huizing en de heer Van der Meer geven aan de hand van sheets een presentatie over de gevolgen en te volgen procedure (zie bijlagen).

De VOORZITTER wijst erop dat de officiële inspraak in het najaar van 2003 zal plaatsvinden.

Er zal nog met zowel belanghebbenden als met burgers overleg plaatsvinden. Het gaat vandaag slechts om een eerste reactie en het stellen van vragen. Details zullen in de afzonderlijke overleggen aan de orde kunnen komen.

De provincie acht het van belang een zo groot mogelijk draagvlak te creëren voor POP II.

Alle aanwezigen spreken hun waardering en complimenten uit voor het document.

De heer HOEKSTRA heeft waardering voor het integrale karakter van het stuk, maar wijst erop dat sommige terreinen nog te sectoraal benaderd zijn.

Hij vraagt de provincie ruimte te creëren om samen met een aantal sectoren (met name de recreatie en de intensieve veehouderij) verder door te praten om nog meer draagvlak te creëren. Er dient een evenwicht te worden gevonden in het ruimte geven aan de sectoren, zonder dat deze elkaar onderling in de weg zitten.

Op het punt van water is de integratie zijns inziens nog niet goed doorgevoerd, met name op het punt van grondwaterwinning op bedrijventerreinen. Niet alle bedrijventerreinen lenen zich daarvoor.

Bij de waterberging zou ook de ecologische toets een zwaarwegend belang moeten zijn.

De nota Bedrijventerreinen is zijns inziens te veel één-op-één vertaald in het POP. Vanuit de behoefte aan zuinig ruimtegebruik zou ook een tegenvallend groeiscenario tegen het licht gehouden moeten worden.

Bij het opstellen van de woonplannen is het van belang dat gemeenten dit zo integraal mogelijk doen. Zorgpunt bij de Regiovisie is de positie van Tynaarlo. De vraag is hoever Roden nog kan groeien zonder dat andere functies in de omgeving ernstig worden aangetast.

Er is behoefte aan duidelijkheid van met name de rijksoverheid over de concrete beleidsbeslissingen. Hij noemt het motorcrossterrein Zuidwolde (dat naar zijn mening ook op de kaart had moeten staan) dat volgens hem als zodanig moet worden aangemerkt. Hoe moet dit geïnterpreteerd worden?

Hij heeft moeite met het gegeven dat de provincie ervoor heeft gekozen geen MER voor het POP te maken. Met name voor ontgrondingen of de positionering van grote woningbouwlocaties zou het zijns inziens verstandig zijn vooraf voor een MER te kiezen omdat een MER achteraf voor de gemeenten problemen op kan leveren.

Zorgpunt bij het instrument Ruimte voor ruimte is de vraag hoe dit toegepast wordt en hoe wordt omgegaan met cultuurhistorie. Hierover zou met het Drentse Landschap verder gesproken moeten worden.

De Milieufederatie is van mening dat de provincie een keuze zou moeten maken voor ofwel de Zuiderzeelijn ofwel de Hanzelijn+. Kiezen voor beide opties is te duur.

De heer BONNIER wijst naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State inzake de NAM er nog eens op dat hierbij naar de mening van het ministerie het rijksbeleid door de provincie niet dient te worden doorkruist.

Hij is het eens met hetgeen in het POP is neergelegd over stedelijke economie. Hij vraagt wel aandacht voor de vraag hoe de keuze voor concentratie zich verhoudt tot de economie van het landelijk gebied. Dit moet niet op slot gezet worden.

Wanneer voor de auto een prominentere plaats wordt ingeruimd, heeft dit consequenties voor de infrastructuur en openbaar vervoer. Dit dient wel in beeld gebracht te worden.

Het probleem rond het VAM-terrein is nog niet opgelost. Bij verruiming van de Mera-activiteiten zal de subsidieverlening niet in het gedrang komen. De kwestie kan dus zuiver vanuit de ruimtelijke ordening benaderd worden, waarbij nog wel een aantal vraagpunten blijven bestaan.

Voor wat betreft de keuze voor Hanzelijn+ of Zuiderzeelijn vraagt hij zich af hoe de ambitie van het Noorden voor dit soort grote projecten zich verhoudt tot de andere noordelijke ambities op het gebied van woningbouwcontingenten en industrieterreinen. Valt zo'n groot infrastructuurproject dan rendabel te maken?

De heer DOMMERHOLT vraagt zich af hoe een aantal nog in ontwikkeling zijnde plannen en visies hun doorwerking in het POP zullen krijgen. Waterberging dient nog nader uitgewerkt te worden; hoe heeft de EHS vorm gekregen en hoe worden gemeenten gestimuleerd tot een goede doorvertaling; hoe worden een aantal rijksgedachten (b.v. 5^e Nota) opgepakt in de Regiovisie. Het begrip regionaal park kan z.i. goed als pilot worden uitgewerkt. Hoe krijgt het aspect van de bouwmogelijkheden op het platteland invulling? Wordt de gedachte van mal en contramal nog steeds onderschreven?

Hij ondersteunt de suggestie van de heer Hoekstra om met een aantal sectoren een gezamenlijke visie te ontwikkelen. Een overlegstructuur als "De groene coalitie" zou hiervoor een goed instrument kunnen zijn.

De heer ENGELSMAN sluit zich aan bij de opmerkingen van de heren Hoekstra en Dommerholt. Voor wat betreft verkeer en vervoer vraagt hij zich af hoe de integratie van het uitwerkingsplan in het POP gefaseerd is. Verder zou het zinvol zijn ook met de doelgroepen verkeer en vervoer een overleg te organiseren.

Voor wat betreft de gebiedsgerichte ontwikkeling zouden z.i. een aantal elementen genoemd in hoofdstuk C per gebied verder uitgewerkt kunnen worden.

De heer MAAS wijst erop dat wanneer NVVP of de 5^e Nota verder hun beslag krijgen, het POP op een aantal punten wellicht aangepast zal moeten worden.

Vanuit verkeer- en vervoersoogpunt acht RWS in Drenthe de stroomwegen van nationaal belang. De N34 beschouwt RWS niet als een prominente stroomweg.

Wordt aan de waterbeheerders nog advies gevraagd als een soort watertoets op het POP?

De heer BOSMA is van mening dat de accenten in POP II goed zijn gelegd. Het accent op stedelijke economie is z.i. een goed uitgangspunt, maar het verbeteren van het openbaar vervoer zal daarbij lastig te realiseren zijn, gezien de afmetingen van de Drentse steden.

De tekst voor wat betreft de plattelandseconomie zou scherper geformuleerd moeten worden. De economische functie van het platteland dient gehandhaafd te blijven!

De heer VAN 't KLOOSTER beoordeelt het POP II voornamelijk vanuit de vraag of dit plan de landbouw voldoende ruimte biedt om te ondernemen en of uit het plan voldoende vertrouwen blijkt in de ontwikkelingen die de sector doormaakt, in relatie tot de zorg die de sector zelf heeft voor

omgevings- en milieukwaliteit. De indeling in zones zou de gedachte dat iedere zone zijn eigen dynamiek heeft moeten ondersteunen. Wat dat betreft laat z.i. het beleid in zone 4 te wensen over. Bij de keuze voor bijzondere omgevingskwaliteiten als doelstelling vraagt hij zich van een aantal ambities af hoe realistisch die zijn, zoals bijvoorbeeld het doel om binnen de planperiode 2750 ha grond te verwerven.

Wanneer gesteld wordt dat de te nemen maatregelen de hoofdfunctie van de zones niet mogen aantasten, concludeert hij hieruit dat de provincie vindt dat er sprake moet zijn van interne buffering. Voor wat betreft de bouwblokken: er bestaat in de hele sector behoefte aan grotere kavels. Er dient te worden nagedacht over een passende oplossing voor die bedrijven waarbij ook de rol van de gemeente dient te worden betrokken. Ook dient er in het POP aandacht te worden besteed aan de inplaatsing van melkveehouderijen in de Veenkoloniën.

Voor de vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen geldt dat er in de eerste plaats recht wordt gedaan aan de omgevingskwaliteit. Er komen vaak grote gebouwen vrij en wanneer deze geen nuttige functie krijgen, raken deze in verval. Vanuit de markt dienen middelen te worden gegenereerd om deze gebouwen te doen slopen. Ondersteunt de 100 m²-regeling de marktwerking wel? Andere mogelijkheden zouden zijn ruimte-voor-ruimte. Hierover wil de NLTO graag met de provincie van gedachten wisselen.

Voor wat betreft waterbeheer dienen de waterschappen de hoofdrol te blijven vervullen in het mogelijk maken van een goed agrarisch grondgebruik.

Hij vraagt aandacht voor het spanningsveld tussen enerzijds de gevolgen van de antiverdrogingsmaatregelen in relatie tot klimaatverandering, zeespiegelstijging en bodemdaling. Hierdoor ontstaat voor sommige gebieden meer risico op schade en misoogsten.

De heer BOS vraagt zich af hoe de provincie het beleid wil vormgeven ten aanzien van de doelstelling om al het grondwater te laten voldoen aan de in de EU gestelde eisen voor drinkwater en binnen de grondwaterbeschermingsgebieden aan de voorkeursnormen van de EU. In een aantal gebieden komen namelijk bestrijdingsmiddelen in het water voor en in een aantal waarnemingsputten lopen de waarden van het nitraat op boven de norm.

De WMD is met de provincie van mening dat grondwater de bron moet blijven voor de drinkwatervoorziening in Drenthe.

Hij spreekt zijn zorg uit ten aanzien van de grondwaterbescherming omdat een aantal punten uit de PMV in het POP komen te vervallen. In andere provincies wordt juist het beleid op meerdere punten aangescherpt.

Namens VITENS Overijssel spreekt hij de teleurstelling uit dat de grondwaterwinning in Havelterberg met 2,5 miljoen m³ wordt verminderd.

Hij adviseert om het beschermingsgebied van de Drentse Aa in tact te laten. De keuze voor het beschermen van een strook van 1,5 in plaats van 5 meter zal tot gevolg hebben dat de concentratie van bestrijdingsmiddelen in de Drentse Aa zal toenemen, wat aanleiding zal geven tot veel hogere zuiveringsinspanning.

De heer LEISTRA roept alle partijen die zich gaan bezighouden met de uitwerking van het POP op om integraliteit ook op het niveau van bestemmingsplannen mogelijk te maken. Dat betekent bijvoorbeeld voor de stroomgebiedsvisies dat het principe ruimte-voor-water met meervoudig ruimtegebruik opgelost moet kunnen worden, zonder dat er gebieden geclaimd worden. Het principe "ja, mits – nee, tenzij" spreekt hem hierbij zeer aan.

De heer NOORMAN draagt voor het bestuurlijk overleg in ieder geval als discussiepunt aan het niet bestemmen van een aantal kleine terreintjes (Dijkveld en Oude Molen) dan wel een deel van het terrein Havelte-oost in relatie tot de Habitatrichtlijn.

De heer BOSCH noemt twee voor LNV belangrijke discussiepunten: de robuuste verbindingen EHS en de ontwikkelingsgerichte landschapsstrategie. Hij spreekt zijn waardering uit over de manier waarop dit in de kaarten is opgenomen. Het werken met voorbeeldprojecten spreekt hem zeer aan. Op de ontwikkelingskaart ontbreekt de legenda-eenheid voor de ontwikkelingsgerichte benadering van het landschap. Komt er nog een arcering op de kaart of er specifieke gebieden voor bedoeld zijn?

Op pagina 189 wordt een verwijzing gemaakt, waarbij het vooral gaat over de compensatie. De beschermingsformules van de EHS zouden of in het POP verwoord moeten worden ofwel er zou verwezen moeten worden naar de tekst hierover in het Structuurschema Groene Ruimte.

De heer TEPE wijst erop dat wijzigingen in het rijksbeleid ook zullen leiden tot wijzigingen in het POP en dat VROM zoveel als mogelijk is de signalen die hierover bij hen binnenkomen aan de provincie zal doorspelen. Over een aantal punten wil VROM nog verder van gedachten wisselen.

Dit geldt met name voor de gehanteerde systematiek van de sturing van de woningbouw en de keuze van de provincie om de verantwoordelijkheid voor een groot deel bij de gemeenten te leggen. Verder de behoefte voor woningbouw en economische activiteiten. De voorlopige indruk is dat de provincie daarmee aan de hoge kant zit. Er zal een samenhang moeten zijn met wat er totaal in Nederland aan behoefte is en met het deel dat daarvan aan Drenthe wordt toegekend.

Ook over de mate van bundeling van verstedelijking en de gekozen systematiek wil hij graag verdere afstemming.

Wanneer de provincie na de uitspraak van de Raad van State inzake de NAM ervoor kiest om toch de voor POP I gekozen inzet te handhaven, adviseert de heer Tepe in een vroeg stadium over deze vormgeving overleg met VROM te hebben.

Verder wil VROM graag nader spreken over de vrijkomende agrarische bedrijven en het Tweesporenland.

De heer DOLSTRA voegt hieraan toe dat de wijze waarop het POP met het oog op handhaving is geschreven als een soort monitoringsprogramma hem aanspreekt, maar dat gezamenlijk moet worden gekeken of dit programma scherp genoeg is. Zijns inziens kan dit op onderdelen worden aangescherpt en VROM zal hiervoor graag concrete suggesties aandragen.

Over de wijze waarop de handhaving gestalte krijgt wil VROM ook graag, eventueel samen met andere rijksvertegenwoordigers, van gedachten wisselen.

Naast een aantal reeds genoemde zaken in POP II die strijdig zijn met het rijksbeleid, noemt hij nog de buitenplaatsen. Het rijk kent alleen landgoederen.

Om tot een goede vertaling in bestemmingsplannen te komen verwijst hij naar het in Groningen en Friesland gehanteerde instrument van een op basis van POP c.q. Streekplan samengestelde Handleiding gemeentelijke plannen, een nota voor de planbeoordeling die ook diensten kan bewijzen in het handhavingstraject.

Een aantal trajecten rondom de handhaving, zoals de professionalisering van de handhaving op milieuterrein vraagt om nadere afstemming. Over de invulling hiervan zal in een separaat gesprek met de provincie nog nader moeten worden gesproken.

De heer DE VRIES is van mening dat de wijze waarop en de mate waarin de zorg voor het landschap, de dorpen, de cultuurhistorie en archeologie in dit POP II zijn neergelegd als voorbeeld kunnen dienen voor andere omgevingsplannen.

Hij merkt op dat voor de in de tekst gemelde elementen van het landschap, zoals waardevolle dorpstypen, nederzettingen, beschermde stads- en dorpsgezichten etc. geen relatie is gelegd met de kaarten. Als deze elementen verwerkt worden in het kaartmateriaal zal het effect bij de ruimtelijke inrichting en de planologische maatregelen groter zijn.

Verder is onduidelijk, wanneer de nog in voorbereiding zijnde CHS wordt toegevoegd als omgevingsplanuitwerking, hoe dan wordt verzekerd dat er een beleidsmatige doorwerking is van deze gegevens in het ruimtelijk beleid van de provincie.

De heer BUNING is van mening dat de uitgangspunten van de waterschappen goed zijn verwoord in het POP II.

Hij vraagt of de concept-verordening waterhuishouding, die bij de stukken is gevoegd, ook aan de orde zal komen bij het bestuurlijk overleg.

De Voorzitter bevestigt dit.

De heer BUNING merkt verder op dat de waterschappen bij het opstellen van de beheersplannen aanlopen tegen het feit dat er tussen provincies verschillen bestaan tussen de omschrijvingen van bepaalde functies en begrippen. Dit leidt tot verwarring binnen de besturen van de waterschappen.

De VOORZITTER geeft aan dat de genoemde aandachtspunten in de bestuurlijke overleggen verder besproken zullen worden.

In het hele POP-proces is een aantal overlegmomenten gepland waarin hetzij bilateraal hetzij integraal afwegingen kunnen worden gemaakt.

Wanneer er behoefte is aan meer overleg verzoekt zij partijen daartoe zelf het initiatief te nemen.

Over de positie van Roden, Tynaarlo en Assen-Noord merkt zij op dat de ontwikkelingen hier afhankelijk zijn van datgene dat in het kader van de Regiovisie afgesproken wordt. De actualisatie daarvan loopt in tijd gelijk op met het POP.

Voor wat betreft de vraag over mal en contramal bevestigt de voorzitter dat de concentratiegedachte niet is gewijzigd. De bundeling van wonen en werken zonder het platteland op slot te zetten zou naar haar mening niet strijdig moeten zijn met het rijksbeleid.

Voor wat betreft de ondergrondse opslag van gas en afval zal de provincie een weg moeten zien te vinden om de politieke wens hierin handen en voeten te geven, zonder daarbij in strijd te handelen met de voorschriften van rijkswege.

De VOORZITTER zegt toe dat het verslag van deze vergadering, met daarin de beantwoording van de gestelde vragen, in ieder geval voor aanvang van de eerste bestuurlijke overleggen aan de leden zal worden toegezonden.

Er zal voor de volgende vergadering, op 25 april, een discussienota aan de PCO worden voorgelegd, dat na de bestuurlijke overleggen in de vergadering van mei definitief kan worden vastgesteld en dan aan GS wordt voorgelegd.

De heer HOEKSTRA merkt op dat in het advies sommige elementen geïntegreerd zouden moeten worden. Hierover zal door de sectoren onderling nog overlegd moeten worden. Hij vindt de datum van 25 april wat kort dag omdat hij het van belang vindt voldoende ruimte te hebben in het proces om tot een goede besluitvorming te komen.

De VOORZITTER is het met hem eens, maar wijst erop dat de PCO al in de voorronde drie keer de gelegenheid krijgt om over het plan te praten en dat er ook als het ontwerp klaar is nog ruimte voor overleg zal zijn.

7. Grondwaterzaken

De heer BOS merkt op dat in het besluit voor de onttrekking uit de Griendtsveenplas naar zijn mening een aantal fouten in de overwegingen staan. Hier zou opnieuw naar gekeken moeten worden.

8. Rondvraag

De heer HOEKSTRA vraagt aandacht kan worden voor Gasselte en de MER-problematiek daar. Rondom de ontgrondingsvergunning Gasselte is door de MER-commissie geadviseerd te kiezen voor een bredere MER, niet alleen op locatieniveau met ook in relatie tot het provinciale ontgrondingenbeleid. Hoe kijkt de provincie hier tegenaan?

De VOORZITTER zegt toe dat hiernaar zal worden gekeken.

Vervolgens dankt zij de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Aan:
de leden van de Provinciale
Commissie voor het Omgevingsbeleid

i.a.a. de voor bestuurlijk overleg POP II
uitgenodigde andere overheden en doelgroepen.

Assen, 20 maart 2003
Behandeld door de heer H. van Laar (0592) 365223
Onderwerp: voorontwerp POP II; voorstellen
aanpassing regelgeving PMV en PVWHH

Geachte leden,

Inleiding

Op 18 februari jl. heeft het college van Gedeputeerde staten het Voorontwerp POP II en de voorstellen voor aanpassing van de regelgeving PMV en PVWHH openbaar gemaakt.

Op 14 maart heeft het projectteam POP II de stukken nader toegelicht aan de hand van een Power Point presentatie. Voor de in de vergadering gegeven eerste reactie wordt verwezen naar bijgevoegd verslag. Op basis van de gedane toezegging om de inhoudelijke discussie te structureren worden hierna de hoofdlijnen uit de gepresenteerde documenten weergegeven. Daarbij worden een aantal vraagpunten die zich op 14 maart aandienden meegenomen.

Voorgesteld wordt de behandeling in de commissie op 25 april a.s. aan de hand van deze hoofdlijnen te voeren en aansluitend te komen tot een advies aan het college van Gedeputeerde staten. Het concept voor dit advies zal na de vergadering van 25 april middels een schriftelijke ronde aan u worden voorgelegd en aansluitend in de vergadering van 23 mei kunnen worden afgerond.

Algemeen

In zijn algemeenheid kan worden vastgesteld dat POP II op hoofdlijnen een continuering is van het beleid van POP I. Ook voor de komende jaren zal voort gegaan worden op de ingeslagen weg, waarbij het omgevingsbeleid niet in afzonderlijke plannen wordt vastgelegd, maar waar op basis van integratie van de verschillende sectoren het omgevingsbeleid in een omgevingsplan wordt vastgelegd. De bij de bestuursopdracht POP II aangegeven uitgangspunten zijn gehanteerd bij de opstelling van het voorontwerp POP II. Aan de hand van de Notitie Verantwoording herzieningspunten en de bijgevoegde Verschillenkaart wordt een inzicht gegeven in de verwerking van de herzieningspunten en ontstaat een beeld van de voortgang van het omgevingsbeleid sinds de vaststelling van POP I in 1998.

POP II stelt een duurzame ontwikkeling van Drenthe centraal. Om niet in deze algemene term te blijven hangen, zijn zes grondslagen benoemd en is het verband beschreven tussen een duurzame ontwikkeling, grondslagen en een algemene- en bijzondere omgevingskwaliteit. De grondslagen zijn:

- de Drentse samenleving

- de waterstromen
- de fysieke infrastructuur
- een landschappelijke kwaliteit
- een zuinig ruimtegebruik
- een duurzame energiehuishouding

Met POP I is al een grote afstemming tussen de verschillende beleidsterreinen voor de fysieke leefomgeving bereikt. Met dit POP II is een nieuwe slag gemaakt. Water en verkeer en vervoer zijn nadrukkelijker in beeld gebracht. De samenhang tussen natuur, infrastructuur en milieu is versterkt. Ook de mens, zoals met de sociale component is aangeduid, heeft een plek in het omgevingsbeleid gekregen.

Voor de realisatie van de doelstellingen wordt gemikt op een meer partijenbenadering. Provincie, gemeenten en waterschappen zullen gezamenlijk invulling moeten geven aan het omgevingsbeleid. Ook het rijk is daarbij een partner.

Water

Een belangrijke aanvulling op het beleid in POP I is de vertaling van het op basis van samenwerking tussen Rijk, IPO en Unie van Waterschappen ingezette "Waterbeheer 21^e eeuw". De per stroomgebied opgestelde visie Groningen/Noord- en Oost-Drenthe en de stroomgebiedsvisie Vecht-Zwarte Water vormen de basis voor het waterhuishoudkundige beleid in POP II.

Met betrekking tot de waterhuishouding op lange termijn is het beleid er op gericht bij de opvang van extreme neerslag gebruik te maken van de natuurlijke veerkracht van het watersysteem. De natuurlijke veerkracht wordt daarbij gehandhaafd en waar nodig hersteld. Dit betekent dat er ruimte voor water is, waarbij zowel wateroverlast als watertekort wordt voorkomen. Bij de uitwerking van het beleid gelden de volgende voorkeursvolgorde voor oplossingsrichtingen:

- voorkomen van wateroverlast: vasthouden, bergen en als het niet anders kan, afvoeren;
- voorkomen van watertekort: conserveren, bergen en als het niet anders kan, aanvoeren.

In de planperiode is het beleid gericht op het beperken van de wateroverlast tot een maatschappelijk aanvaardbaar niveau. De normen zijn nog niet bekend. Voor de kans op overstroming uit de boezem zal de norm uitkomen tussen de 1 keer per 100 jaar en 1 keer per 1.000 jaar. Voor regionale wateroverlast ligt de norm tussen de 1 keer per 10 jaar en 1 keer per 100 jaar.

Verder is het beleid gericht op het maximaal vasthouden van water binnen de kaders van het gewenste grond- en oppervlaktewaterregiem (GGOR) en nader vormgegeven bij de zonering van het landelijk gebied.

Ruimte voor water wordt in eerste instantie gevonden in de beekdalen. Daarnaast worden in de lage gebieden van Drenthe bergingsgebieden gezocht. In Noord-Drenthe is de ligging van deze gebieden bekend en zijn op kaart 2 aangegeven. In Zuid-Drenthe is de ligging van bergingsgebieden nog niet bekend: daar wordt eerst nog aanvullend onderzoek door de waterschappen ingesteld.

Voor geheel Drenthe is als algemene beleidslijn is geformuleerd dat beekdalen in principe worden vrijgehouden voor waterhuishoudkundig gebruik. In sommige gevallen is het gewenst een bepaalde ontwikkeling, die strijdig is met dit uitgangspunt, toch te laten doorgaan. Water is immers niet de enige sturende factor in het omgevingsbeleid. Voor een goede afweging is daarom het zogenaamde

'Nee, tenzij' beleid ontwikkelt. Dit betekent dat het oprichten van bebouwing, alsmede andere kapitaalintensieve ontwikkelingen, alleen worden toegestaan als: -sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en -er geen alternatieven zijn en -de functie op de locatie geen feitelijke belemmering vormt om in de toekomst de afvoer- en bergingscapaciteit van het regionale watersysteem te vergroten en -compensatie van het negatieve effect op het watersysteem onderdeel uitmaakt van het plan.

Wat betreft de oppervlaktewaterkwaliteit wordt uitgegaan van gezonde en duurzame watersystemen. Dit betekent dat het oppervlaktewater geen bedreiging vormt voor de volksgezondheid en bijdraagt aan de kwaliteit van het natuurlijk leefmilieu.

Alle oppervlaktewateren moeten aan het eind van de planperiode voldoen aan de normen die horen bij het maximaal toelaatbaar risico (MTR) in 2006, zoals is opgenomen in de 4e Nota waterhuishouding. Er wordt gestreefd naar het bereiken van de normen die horen bij het Verwaarloosbaar Risico (VR) in 2015, zoals vermeld in de 4e nota. Oppervlaktewater binnen de zones IV tot en met VI voldoen aan een hoge ecologische kwaliteit. Voor de nadere uitwerking van de waterkwaliteitsdoelstellingen zal de waterkwaliteitsbeheerder uitgaan van ecologische normen die gedifferentieerd zijn naar watertype en zone. Het kader voor deze uitwerking is aangegeven bij de integrale zonering.

De uitwerking van de doelstellingen wordt gebaseerd op de trits: eerst schoonhouden, dan scheiden en als het niet anders kan zuiveren. Verder wordt het principe van 'niet afwentelen' gehanteerd. Dit betekent dat de functies in het ontvangende gebied niet mogen worden beperkt door bovenstroomse vervuiling. In de planperiode krijgt het verbeteren van de waterkwaliteit van de beken prioriteit (zone IV t/m VI).

Integrale zonering landelijk gebied

De zoneringssystematiek van het landelijk gebied, met daarbij het hanteren van gebiedskenmerken bij de plantoetsing is overgenomen. De integratiefunctie van de zonering is versterkt door bij de invulling van de zonering meer in te steken op de Drentse watersystemen, als één en de grondslagen van POP II. Verder is beleidsmatige invulling, binnen de afzonderlijke zones, duidelijker geworden.

Bij nieuwe ontwikkelingen in het landelijk gebied staat ook de kwaliteit van het landschap, als uitwerking van één van de grondslagen, centraal. Uitgangspunt daarbij is dat, alhoewel het Drentse landschap voortdurend in ontwikkeling is, niet overal in het landelijk gebied nieuwe ontwikkelingen in gelijke mate mogelijk zijn. In bepaalde gebieden is daarentegen sprake van een ontwikkelingsstrategie ter verbetering van de kwaliteiten van het landschap.

Bij de zonering is uitgegaan van de landinrichtingsprojecten die nu in voorbereiding en uitvoering zijn. Uitgegaan wordt van continuïteit in de planvorming en inrichting in deze gebieden. Bestaande afspraken in het kader van een gebiedsgerichte aanpak zijn overgenomen.

Negatieve beïnvloeding van gebieden door ingrepen in naastgelegen gebieden met een andere functie dient te worden voorkomen. Dit speelt vooral bij ingrepen in de waterhuishouding en bij ingrepen die het milieu belasten. Om voor de wa-

terhuishouding dit afwegingsproces selectief te kunnen uitvoeren zijn op de Functiekaart zogenaamde hydrologische aandachtsgebieden aangegeven.

De belangrijkste veranderingen in de beschrijving van de zonering zijn:

- vergroting bouwblok in de zones I en II, waarbij nu expliciet is aangegeven dat een bouwblok een omvang van maximaal 1,5 ha kan hebben (een agrarisch bouwperceel voor een grondgebonden agrarisch bedrijf en een intensieve veehouderij is niet groter dan 1 resp. 1,5 ha). Bij gebleken noodzaak kan voor een bouwblok voor grondgebonden en IVH bedrijven een grotere oppervlakte worden aangehouden.
- de uitbreidingsmogelijkheden van bestaande bedrijven voor IVH in de zones I en II
- de uitbreidingsmogelijkheden van recreatiebedrijven en recreatief medegebruik in de zones I en II en in mindere mate in de zones III en VI.
- de doorwerking van WB 21.

Verkeer- en vervoer

Het beleidsmatig kader voor de doorwerking van het verkeer en vervoersbeleid maakt een integraal onderdeel uit van POP II. Het gaat hierbij vooral om de doelstellingen en de uitwerkingsrichtingen voor de diverse vervoersmodaliteiten alsmede de opbouw van een verkeers- en vervoersnetwerk, waarin bereikbaarheid, toegankelijkheid en veiligheid centraal staan. Het gaat dan om de sturende elementen van het verkeers- en vervoersbeleid. De bereikbaarheid met auto, openbaar vervoer en fiets wordt vooral in de economische kernzones en stedelijke gebieden ondersteund. Anderzijds wordt met de toegankelijkheid van verkeer in kwetsbare landelijke gebieden terughoudendheid betracht.

Het in POP I aangehouden uitgangspunt, om de groei van de automobiliteit terug te dringen, wordt verlaten. De bereikbaarheid en toegankelijkheid van locaties en gebieden is nu als uitgangspunt gekozen. De mate waarin het autogebruik of andere vervoerswijzen zoals openbaar vervoer en fietsgebruik wordt ondersteund, hangt direct af van de mogelijkheden en eisen vanuit de betreffende omgeving. Een afweging tussen kosten (zuinig met ruimte, OV-aanbod, schone techniek) en baten (bereikbaar, sociaal) is daarbij van belang. Hierbij zal het beperken van onveiligheid en omgevingshinder onverminderd de leidraad zijn.

Door welvaartsgroei en grote variëteit in dagbestedingen neemt het aantal verplaatsingen en goederenstromen toe. De auto neemt daar een dominante positie in. De provincie stimuleert dat andere vervoerswijzen worden gebruikt als fiets en openbaar vervoer. Een onderscheid is te maken in de inzet om de economische kerngebieden en de stedelijke centra bereikbaar te houden en de toegankelijkheid van het landelijk gebied.

Nu al treden op de hoofdaders verstoppingen op, wat de inzet op andere vervoerswijzen urgent maakt. Voor de meest verstedelijkte gebieden Groningen-Assen en het Zuidoostelijke stedennetwerk zal het OV drager voor die bereikbaarheid in de spitsperiodes moeten zijn. Dat betekent dat op die periodes de bus en trein een aantrekkelijk alternatief voor de auto in en naar de stedelijke gebieden moeten kunnen zijn. Voor de aansluiting van die gebieden op de economische centra van Nederland en Duitsland zijn grote bereikbaarheidsprojecten als de Zuidoostlijn, Hanzelijn en ombouw autosnelwegen (A28, A37/A31 e.d.) belangrijk.

In het landelijk gebied en in stedelijke wijken zal de bereikbaarheid en veiligheid samen met de burgers vorm krijgen. De klant dient in het OV de kwaliteit en prijs te kunnen kiezen. De openbare verblijfsruimte kan ook zonder drempels en chicanes veilig worden ingericht. Dit zal ook binnen de pilots "sociale component" vorm krijgen.

De toegankelijkheid en vormgeving van wegen in milieubeschermingsgebieden zal sterker worden gestuurd door veiligheid en inpassing in de omgeving.

Wonen

De sinds POP I gegroeide ontwikkeling, waarbij gemeenten aan de hand van de Nota Wonen meer armslag hebben gekregen om selectief tot een verdeling van het woningbouwcontingent te komen wordt in POP II voortgezet. Gemeenten krijgen nu de vrijheid om aan de hand van een woonplan het initiatief te nemen voor de verdere invulling van de uitbreiding van de kernen en ontwikkeling van woonmilieus waar vraag naar is.

De in POP I gehanteerde contourensystematiek wordt ook in POP II aangehouden. Met contourlijnen wordt aangegeven welke gebieden van bebouwing gevrijwaard dienen te blijven. Veelal gaat het daarbij om hoge waarden vanuit een oogpunt van natuur, landschap en cultuurhistorie, alsmede waterwingebieden.

Met de Beleidsnota Wonen Drenthe (2001) heeft de provincie aangegeven meer nadruk te willen geven aan woonkwaliteit in brede zin. Het uitgangspunt is zoveel mogelijk de woonwensen van mensen te honoreren. Aanvullend op het algemene beleid voor de Drentse steden en dorpen gaat de aandacht vooral uit naar het stimuleren van gedifferentieerde woonmilieus en het oplossen van knelpunten op de woningmarkt. Dit betreft bijvoorbeeld doelgroepen die onvoldoende huisvesting kunnen vinden. Voldoende nieuwbouw is daarbij van groot belang, vooral om doorstroming op de woningmarkt te stimuleren, waarmee gelijktijdig ook het proces van herstructurering wordt bevorderd. Hieruit blijkt al hoe verschillende aspecten van de woningmarkt in samenhang moeten worden bekeken.

Er is voortdurende aandacht nodig voor woonmilieus in steden en dorpen, om de aantrekkingskracht van Drenthe als woonprovincie te versterken. Daarnaast is het doel de woonkwaliteit te versterken in gebieden die nu nog niet over voldoende aantrekkingskracht beschikken, maar daarvoor wel de potentie hebben.

De gemeenten hebben het initiatief bij het ontwikkelen van woonmilieus, afgestemd op bovenlokale woonvoorkeuren en het oplossen van knelpunten in het functioneren van de woningmarkt

Om te bevorderen dat overbodige, veelal minder fraaie, bebouwing in het buitengebied verdwijnt, is het mogelijk ruimere uitbreidingsmogelijkheden toe te staan, in ruil voor het afbreken van voormalige agrarische bijgebouwen. Als compensatie voor het afbreken van deze gebouwen kan, in aanvulling op de bestaande mogelijkheden, eenmalig een bijgebouw worden geplaatst. De omvang van dit nieuwe bijgebouw mag 25% van de afgebroken bebouwing bedragen, met een maximum van 100 m². In voorkomende gevallen is het mogelijk een grotere oppervlakte nieuw te bouwen, om een evenwichtige en kwalitatief hoogwaardige situatie te bereiken in verhouding tot het hoofgebouw.

Werken

De provincie hecht grote waarde aan kwalitatief goede bedrijfterreinen. Het duurzaam ontwikkelen en beheren van bedrijventerreinen kan een belangrijke bijdrage leveren aan het verbeteren van de kwaliteit. De prioriteit voor een kwaliteitsaanpak wordt bij de regionale terreinen gelegd.

Met de nota "Bedrijventerreinen tot 2015, lessen uit het verleden en consequenties in de toekomst" was berekend dat er tot 2015 bovenop de 800 ha bedrijventerreinvoorraad er nog 350 ha. nodig is.

Voor de regionale uitwerking van het beleid is nauwe aansluiting gezocht bij het KOMPAS beleidskader. Dit houdt in dat de (boven)regionale economische activiteiten gebundeld worden in de kernzones. Om tijdig aan de vraag te kunnen voldoen is het noodzakelijk de inspanningen voor het zuidwestelijk deel van Drenthe te verhogen. Naast de regionale terreinen is er ook behoefte aan meer bescheiden (lokale) bedrijfterreinen om te kunnen voorzien in lokale behoeften. Voor de vitaliteit van de kleine(re) kernen is het belangrijk dat deze mogelijkheden ook geboden worden.

Aangezien de uitgifte van gronden op het bedrijventerrein Tweesporenland nabij Wijster niet naar wens verloopt, is een veruiming aangebracht in de toegestane bedrijfsactiviteiten. De veruiming komt ten gunste van industriële bedrijven met een (zeer) grote ruimtevraag. Voorop blijft staan dat er voldoende ruimte moet zijn voor Essent Milieu en bedrijvigheid in het MERA-cluster.

De schaalvergroting in de landbouw blijft er toe leiden dat er agrarische gebouwen blijven vrijkomen. Het benutten van deze gebouwen voor niet-agrarische activiteiten voorkomt kapitaalvernietiging en kan de leefbaarheid op het platteland vergroten. Daarom wordt onder bepaalde voorwaarden meegewerkt aan het verlenen van een bedrijfsbestemming.

Sociale component

"De mens en zijn behoeften meer centraal"! Dat is een belangrijk uitgangspunt van POP II. Ook bij de invulling van de fysieke leefomgeving, infrastructuur en economie.

In POP II wordt bij het inrichten van de ruimte van te voren meer rekening houden met de diversiteit van de samenleving, levensfase van burgers, leefstijl en het moeten combineren van allerlei dagelijkse taken.

De thema's wonen, mobiliteit en voorzieningen spelen hierbij een centrale rol. Voor bepaalde groepen is er een belangrijke link tussen wonen en voorzieningen op het terrein van zorg, welzijn en wonen. Daarnaast is Drenthe een zeer "mobiele" provincie en zijn mensen bereid grote afstanden af te leggen om in hun behoeften te voorzien. Bij de inrichting van Drenthe wordt meer rekening gehouden met sociale wensen. Burgers en partners zullen expliciet worden betrokken bij het formuleren en uitvoeren van het beleid.

De uitdaging ligt erin plannen te ontwikkelen die beter aansluiten bij de ruimtelijke belevingswereld van verschillende bevolkingsgroepen. Er worden een aantal proefprojecten gestart in samenwerking met gemeenten en zowel een landelijke, als stedelijke omgeving uitgevoerd.

- Hoe kun je bij de ontwikkeling van je wijk tegelijkertijd rekening houden met het verleggen van de busroute, werken aan een woon-zorg zone, volkstuinen verplaatsen, een brede school realiseren, afbraak en renovatie plannen en acties organiseren voor de jeugdproblematiek?
- En de vraag "Hoe problematisch is het verdwijnen van sommige voorzieningen in het landelijk gebied?"

- En de vraag hoe je optimaal gebruik maakt van de lokale dynamiek, creativiteit en verantwoordelijkheden van burgers, naast marktpartijen en maatschappelijke organisaties, bij het realiseren van je plannen.

Recreatie en toerisme

De recreatiesector neemt in de economische bedrijvigheid in Drenthe een steeds belangrijkere rol in. Door de toename van de rol van de sector in Drenthe is het belangrijk dat er ook voldoende ruimte wordt geboden voor de expansie van bedrijven. In de zones 1 en 2 zijn er ruime mogelijkheden voor uitbreiding van bedrijven. In de zones 3 en 6 zijn er vanwege de omgevingskwaliteiten beperkte mogelijkheden voor uitbreiding.

Drenthe heeft een aantal specifieke kenmerken die een grote aantrekkingskracht hebben op recreanten en toeristen. De natuur, het landschap en de cultuurhistorie hebben de grootste aantrekkingskracht. Het is evident dat de consequentie van die aantrekkingskracht van onze provincie, een spanningsveld oplevert voor de ontwikkelingsruimte van recreatiebedrijven in de kwetsbare gebieden. Dit spanningsveld vraagt de komende planperiode om een zorgvuldige en evenwichtige oplossing. In de gemeente Westerveld wordt daarom een pilot ontwikkeld om de problematiek scherper in beeld te krijgen. De uitkomsten van deze pilot worden gebruikt voor het (integraal) formuleren van oplossingsrichtingen in de vorm van een uitwerkingsplan van POP II.

Ten aanzien van dagrecreatie wordt gesteld dat behoud van de bestaande, maar zeker ook de verdere ontwikkeling van de infrastructuur wordt nagestreefd. De ontwikkeling van de grootschalige dagattracties vindt bij voorkeur plaats aansluitend aan de (sub)streekcentra.

Land- en tuinbouw

Onlangs is de Drentse Landbouw Agenda vastgesteld waarin het economisch belang van de landbouwsector staat beschreven. De notitie, die in samenwerking met NLTO is opgesteld - heeft als input voor het POP gediend.

In de notitie wordt onder andere geconstateerd dat schaalvergroting naast de structuur van de bedrijven, uiteraard ook ruimtelijke consequenties heeft. De bouwingsoppervlakten moeten - ook vanwege milieu en dierenwelzijnsaspecten - voor de agrarische bedrijven voldoende mogelijkheden bieden om te kunnen groeien.

Daarnaast is bevestigd dat een toenemend aantal boeren economisch rendement uit de verbreding van bedrijfsactiviteiten haalt. Dit heeft uiteraard ook ruimtelijke consequenties. Essentieel is dat de agrarische hoofdbestemming blijft gehandhaafd.

De aanbevelingen van de Klankbordgroep Intensieve Veehouderij zijn in de herziening meegenomen. Hierbij gaat het om de grootte van het bouwblok van de bedrijven en meer ruimte voor bestaande intensieve veehouderijen in de zones I en II.

Ter uitvoering van de Agenda voor de Veenkoloniën wordt de inplaatsing van melkveehouderijen in dit gebied mogelijk gemaakt.

In POP II wordt een verdere uitbreiding van het tuinbouwgebied Emmen voorzien nabij het complex in Klazienaveen. Hierbij wordt aangesloten bij de plannen van de gemeente Emmen.

Duurzame energiehuishouding

Met het uitwerken van de grondslag gericht op een absolute ontkoppeling tussen economische groei en de uitstoot van broeikasgassen wil Drenthe haar bijdrage leveren aan een overgang naar een duurzame energiehuishouding.

Bedoelde overgang wordt ook wel aangeduid als 'transitie'. Hieronder worden structurele, samenhangende veranderingen verstaan in meerder sectoren van de samenleving. Vanwege het structurele en veelomvattende karakter neemt een dergelijke transitie meerdere decennia in beslag.

De provincie streeft naar een evenwichtige en succesvolle doorwerking van het beleid, gericht op een duurzame energiehuishouding. Daarbij wordt onderscheid gemaakt naar drie niveau's, te weten het strategisch beleidsniveau (POP), het tactische beleidsniveau (de Nota energiebeleid en een eventueel vervolg daarop) en het operationeel beleid (diverse projecten). De rol die de provincie daarbinnen speelt, verschilt per niveau en per aandachtsveld. Genoemd worden de rol van beleidsbepaler, regelgever, plantoetsers, wegbeheerder, opdrachtgever, coördinator en, last but not least, stimulator. De provincie conformeert zich in dezen aan het Convenant Duurzaam Bouwen. Daarin heeft de provincie zich, samen met gemeenten, verbonden aan een gezamenlijke inzet om energiebesparing te realiseren via haar rol als opdrachtgever.

Beton- en metselzand

De winplaatsen voor beton- en metselzand en zand voor bijzondere toepassingen zijn relatief schaars.

Met de rijksoverheid zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over ieders aandeel in de voorziening van beton- en metselzand, ook wel scherpzand genoemd. Drenthe heeft overeenkomstig het tot dusver gevoerde beleid kunnen voorzien in de eigen behoefte door winning uit de bestaande winputten in de nabij Gasselte en Ellertshaar. De winplaatsen voor beton- en metselzand liggen in of nabij kwetsbare gebieden (EHS). Voortzetting van het huidige beleid betekent dat de winning van beton- en metselzand zich concentreert in de winplaatsen nabij Gasselte en Ellertshaar. Om de continuïteit in de grondstoffenvoorziening voor de kortere termijn veilig te stellen, is een uitbreiding van de bestaande winput te Gasselte, noodzakelijk. Daarbij worden natuurwaarden zoveel mogelijk gespaard, dan wel verlies van waarden gecompenseerd. Gelet op het schaarse voorkomen van deze zandsoort is het op basis van het huidige beleid niet mogelijk om op termijn ook voldoende beton- en metselzand uit deze winplaatsen te winnen. Het ligt in de bedoeling om uiterlijk 1 januari 2013 in de EHS geen beton- en metselzand meer te winnen.

Om voor de lange termijn de oppervlaktedelfstoffenvoorziening veilig te stellen is in het Structuurschema oppervlaktedelfstoffen vastgelegd dat de provincies bij de omgevingsplanning rekening houden met de geologische voorkomens van hoogwaardige schaarse oppervlaktedelfstoffen (voor Drenthe beton- en metselzand). Bij keuzes in de omgevingsplanning kan (en moet) de aanwezigheid in de bodem van deze delfstoffen meewegen in de uiteindelijke besluitvorming. Het Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen (NTIG)-TNO heeft onderzoek ver-

richt naar het voorkomen in de Drentse bodem van grondstoffen voor de productie van beton- en metselzand. Op basis van dit onderzoek blijkt waar op de lange termijn, op de meest verantwoorde wijze, (aanvullend) beton- en metselzand kan worden gewonnen.

Voor de lange termijn wordt gekozen voor de ontwikkeling van één nieuwe winplaats in dit zoekgebied in Zuidwest-Drenthe.

Grondwaterbeheer

De doelstelling voor de planperiode is een zodanige kwaliteit van het grondwater dat het water zonder ingrijpende en kostbare zuivering geschikt is voor de bereiding van drinkwater.

Voor de langere termijn krijgen grondwaterwinningen ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening, aanvullend op het generieke milieubeleid, een extra bescherming. Met deze bescherming wordt beoogd te voorkomen dat de kwaliteit van het grondwater wordt aangetast door verontreinigingen. Hierbij wordt gebruik van de instrumenten Provinciale milieuverordening (PMV), goedkeuring bestemmingsplannen, communicatie en convenanten.

De contacten met de betrokken gemeenten, handhavende instanties en de in Drenthe werkende waterleidingbedrijven over het grondwaterbeschermingsbeleid worden geïn tensiveerd. Verder wordt de voorlichting en communicatie over het beleid nader vormgegeven. Daarnaast wordt het beleid ondersteund door het verstrekken van subsidies, gericht op het terugdringen van risico's. De waterleidingbedrijven ondersteunen het provinciale beleid met subsidies aan boeren. Deze zijn gericht op het bevorderen, in de kwetsbaarste grondwaterbeschermingsgebieden, van het gebruik van de voor de drinkwatervoorziening gunstigste gewasbeschermingsmiddelen (resultaatbeloning). De provincie blijft haar rol, gericht op het faciliteren van het tot stand brengen van convenanten tussen de waterleidingbedrijven en het georganiseerd landbouwbedrijfsleven, continueren.

Voor het beheer van de waterwingebieden (de zogenaamde puttenvelden) worden, onder goedkeuring van gedeputeerde staten, door de waterleidingbedrijven beheersplannen vastgesteld. Deze plannen dienen medio 2006 operationeel te zijn.

Het hebben en houden van een zo groot mogelijke voorraad zoet grondwater, is de kwantitatieve doelstelling voor de planperiode.

Een integrale benadering, waarbij getracht wordt de effecten op de omgeving te minimaliseren, bijvoorbeeld door het aanpassen van het oppervlaktewaterbeheer, heeft de voorkeur.

Samen met de aangrenzende provincies wordt gewerkt aan toekomstige bronnen voor de drinkwaterbehoefte in Noord-Nederland.

Grondwaterwinning voor hoogwaardig gebruik in de industrie kan zich ontwikkelen binnen de gebieden waar industriëleontwikkeling mogelijk is. De totale onttrekking op een bedrijventerrein mag echter geen onaanvaardbare negatieve invloed hebben op de omgeving. In een uitwerking van POP II wordt voor alle regionale industrieterreinen het plafond voor de grondwateronttrekking vastgesteld.

Ontwikkelingen die leiden tot waterbesparing of tot hergebruik van onttrokken water, worden gestimuleerd. Dit zowel op bedrijfsniveau als tussen bedrijven onderling.

Landschap

In POP II is versterkte aandacht voor landschap en cultuurhistorie. Landschap als grondslag voor het omgevingsbeleid is nieuw. Een ontwikkelingsgerichte benadering met oog voor behoud en herstel en daarnaast ontwikkeling van nieuwe landschappelijke kwaliteit. In een aantal specifieke gebieden wil de provincie deze aanpak samen met o.a. gemeenten concretiseren

Drenthe staat bekend om zijn cultuurhistorische kwaliteiten en zijn rijke bodemarchief. Ons uitgangspunt blijft om het archeologisch erfgoed op de vindplaats te behouden. Vooruitlopend op de doorwerking van het Malta-verdrag zijn de archeologische waarden met POP II op de kaart gezet. Hierdoor kan al vroeg met een ontwikkeling rekening worden gehouden met de aanwezigheid van bodemschaten.

Natuur en bos

De realisatie van natuurdoelen vindt hoofdzakelijk plaats in het landelijk gebied. Het beleid is helder, het nodige ligt al vast in plannen en prioriteit ligt bij de uitvoering. Het POP II biedt een integraal kader om veranderingen in het landelijk gebied in gezamenlijkheid en op Drentse maat te regisseren. Continuïteit van het bestaande beleid staat voorop.

In POP II is de samenhang tussen natuur, infrastructuur en milieu versterkt. Tevens zijn de doelen concreter geformuleerd. Beide aspecten ondersteunen de uitvoeringsgerichte aanpak

De kwaliteit van de Drentse natuur staat nog steeds onder druk. De ambitie om de EHS te realiseren blijft onverkort overeind. Wel komt de realisatie op dit moment onder druk door onvoldoende middelen (grondverwerving). Dit pijnpunt heeft ook doorwerking naar de effectiviteit van bovengenoemde uitvoering van het plattelandsbeleid. Er wordt stevig ingezet om de ecologische verbindingzones als onderdeel van de EHS samen met betrokkenen te realiseren

Regelgeving

Tegelijk met de herziening van het beleid is naar de regelgeving. Het gaat dan om regels met het oog op het milieu, de waterhuishouding, ontgroningen en wegen en waterwegen.

De beoordeling van de regelgeving heeft plaatsgevonden aan de hand van de criteria die bij de evaluatie van de bestaande provinciale milieuverordening (PMV) zijn gehanteerd. Deze evaluatie richtte zich op de doelmatigheid en handhaafbaarheid van regels. Bij doelmatigheid gaat het om de bijdrage van regelgeving aan het bereiken van de provinciale doelstellingen. Voorstellen voor herziening regelgeving zijn naast de volgende criteria gehanteerd:

- een goede uitvoering van de Wet zonder overdaad aan regelgeving
- een doeltreffende en te handhaven vertaling van het provinciaal beleid in formele regelingen
- een toegankelijke regeling, die stimuleert tot het ontwikkelen en uitvoeren van milieuzorg

- een duurzame ontwikkeling van Drenthe

De provinciale milieuverordening is vereenvoudigd op basis van het evaluatieadvies PMV.

De provinciale verordening waterhuishouding is door de drie noordelijke provincies geëvalueerd aan de hand van onder meer de criteria actualiteit, het versterken van de leesbaarheid en terughoudend omgaan met het vaststellen van nieuwe regels, werd de bestaande verordening beoordeeld. Vervolgens werd een groot aantal wijzigingsvoorstellen geformuleerd. Deze voorstellen zijn nogmaals beschouwd aan de hand van de toetsingscriteria voor de evaluatie van de PMV. De Ontgrondingenverordening is vrij recentelijk volledig herzien, waarbij een verordening is ontstaan die beperkt van omvang, overzichtelijk en goed toegankelijk is. Het verdient aanbeveling enkele jaren met de nieuwe verordening ervaring op te doen alvorens voorstellen te doen voor inhoudelijke wijzigingen. De regeling van de bevoegdheid om voor eenvoudige ontgrondingen af te wijken van de wettelijke voorbereidingsprocedure blijft gehandhaafd. In 2003 zal worden beoordeeld of het stellen van beleidsregels een meerwaarde betekent voor de praktische toepassing van deze regeling.

De verordening Wegen en waterwegen is vrij recentelijk volledig herzien, waarbij een verordening is ontstaan die beperkt van omvang, overzichtelijk en goed toegankelijk is. Het verdient aanbeveling enkele jaren met de nieuwe verordening ervaring op te doen alvorens voorstellen te doen voor inhoudelijke wijzigingen.

Hoogachtend,

H. van Laar, secretaris